

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

آمارها و شاخص‌های بین‌المللی

موضوع: گزارش رقابت پذیری جهانی ۲۰۱۶

(The Global Competitiveness Report 2016)

گزارش شماره ۲۹

هفته اول آبان ۱۳۹۵

معاونت طرح و برنامه

دفتر آمار و فناوری داده‌ها

فهرست مطالب

۳	مقدمه
۴	۱. معرفی شاخص رقابت پذیری جهانی
۱۱	۲. جایگاه ایران در شاخص رقابت پذیری جهانی
۱۳	۲,۱. وضعیت ایران در شاخص رقابت پذیری جهانی در مقایسه با کشورهای منطقه
۱۶	۲,۲. وضعیت ایران در شاخص رقابت پذیری جهانی در مقایسه با کشورهای منتخب

مقدمه

با جهانی شدن اقتصاد و گسترش پیوندهای اقتصادی کشورها با یکدیگر، آمارها، داده‌ها و شاخص‌های مقایسه‌های بین‌کشوری اهمیتی بیش از پیش یافته است. بر همین اساس برخی سازمانهای معتبر بین‌المللی اقدام به گردآوری و انتشار آمارها و شاخص‌های مقایسه‌های بین‌کشوری می‌نمایند.

اطلاع از آخرین وضعیت کشورمان در این شاخص‌ها می‌تواند نقشی به‌سزاء در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی، سرمایه‌گذاران و فعالین تجاری و دیگر ذینفعان داشته باشد. لذا در جهت انتشار مستمر و فراگیر اینگونه آمارها و شاخص‌ها در کشور، وزارت وظیفه خود می‌داند با انتشار گزارش‌هایی از آمارها و شاخص‌های یاد شده ضمن کمک در راستای فراهم آوردن شفافیت در فضای کلان اقتصادی کشور، دسترسی فعالان اقتصادی را به اینگونه نیازها تسهیل نماید. در همین راستا، معاونت طرح و برنامه با هدف شناسایی و باز نشر اقلام آماری و شاخص‌های مهم اقتصادی مرتبط با بخش صنعت، معدن و تجارت، تهیه گزارش «آمارها و شاخص‌های بین‌المللی» را در دستور کار خود قرار داده است. این گزارش که بصورت ادواری منتشر خواهد شد، شامل آمار و اقلام پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر بین‌المللی بوده و فارغ از هر گونه تحلیل تخصصی، صرفاً در قالب آمارهای توصیفی ارائه می‌شود. انتظار می‌رود که این آمارها بصورت نقادانه مورد بحث، بررسی و تحلیل‌های تخصصی (کارشناسانه) قرار گیرد. این سلسله گزارش‌ها از طریق پورتال وزارتخانه نیز قابل بهره‌برداری می‌باشد.

امید است این سری گزارش‌ها زمینه بهبود تصمیمات و سیاستگذاری مرتبط با فضای کسب‌کار را فراهم سازد. همکاران محترم می‌توانند نظرات خود در زمینه موضوعات گزارش و ساختار آن را به دفتر آمار و فرآوری داده‌ها ارائه نمایند.

۱. معرفی شاخص رقابت پذیری جهانی^۱

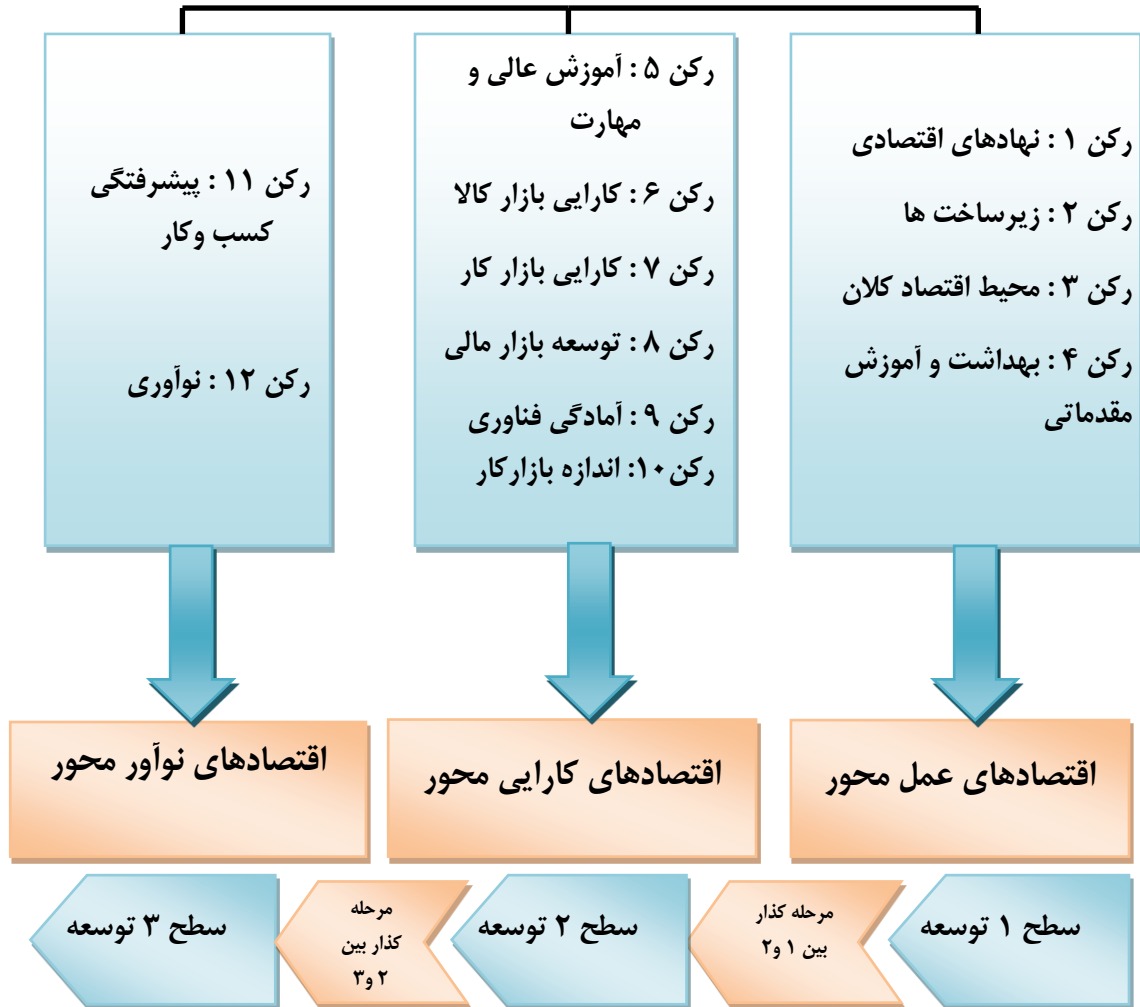
رقابت پذیری به عنوان یک مجموعه از نهادها، سیاست ها و عواملی تعریف شده است که سطح بهره وری یک کشور را تعیین می کنند. سطح بهره وری، سطحی از موفقیت است که توسط یک اقتصاد، قابل دستیابی است. همچنین نرخ بازگشت سرمایه گذاری در یک اقتصاد را نشان می دهد که به نوبه خود از عوامل زیر بنایی محرک نرخ رشد اقتصاد آن کشور است.

مجمع جهانی اقتصاد World Economic Forum که مقر آن در سوئیس قرار دارد، سالانه نسبت به رتبه بندی کشورهای جهان از نظر رقابت پذیری اقتصادی اقدام مینماید. تعیین رتبه کشور در گزارش رقابت پذیری جهانی می تواند منشا تحقیقات متعدد و جامعی برای بهبود فضای کسب و کار و سیاست گذاری های اقتصادی کشور باشد.

از نظر مجمع جهانی اقتصاد، اقتصادی رقابتی تر هست که در طی زمان سریع تر رشد می کند. رقابت پذیری جهانی دربرگیرنده ارکان متفاوتی برای اندازه گیری رقابت پذیری می باشد. این ارکان در سه گروه دسته بندی شده که هر گروه برای یک مرحله خاص از توسعه ضروری است. نمودار شماره ۱ گروه بندی ارکان را با توجه به مرحله توسعه نشان می دهد.

^۱ The Global Competitiveness

نمودار ۱: شاخص های رقابت پذیری جهانی

بر اساس ارکان فوق الذکر اقتصاد کشورها به سه گروه اقتصاد عمل محور، کارایی محور و نوآوری محور تفکیک شده اند. با استفاده از این گروه بندی و شاخص سرانه تولید ناخالص داخلی، مراحل سطح توسعه کشورها مشخص شده است، که در جدول (۱) نحوه وزن دهی به هر یک از مولفه های فوق نشان داده می شود.

سطح توسعه					
مولفه های توسعه	سطح ۱: اقتصادهای عمل محور	مرحله گذار بین سطح ۱ و ۲	سطح ۲: اقتصادهای کارایی محور	مرحله گذار بین سطح ۲ و ۳	سطح ۳: اقتصادهای نوآور محور
سرانه تولید ناخالص داخلی (US\$)	کمتر از ۲۰۰۰	۲۰۰۰ تا ۲۹۹۹	۳۰۰۰ تا ۸۹۹۹	۱۷۰۰۰ تا ۲۹۰۰۰	بیش از ۱۷۰۰۰
وزن الزامات اساسی (%)	۶۰	۴۰ تا ۶۰	۴۰	۲۰ تا ۴۰	۲۰
وزن بهبود و تقویت کارایی (%)	۳۵	۳۵ تا ۵۰	۵۰	۵۰	۵۰
وزن عوامل نوآوری و پیشرفتگی (%)	۵	۱۰ تا ۵	۱۰	۱۰ تا ۳۰	۳۰

جدول ۱. وزن زیر شاخص ها در سطوح مختلف توسعه

مبنای مراحل توسعه، سرانه GDP بر اساس دلار آمریکا است. کشورهایی که سرانه تولید ناخالص داخلی آنها زیر ۲ هزار دلار می باشد در مرحله یک، بین دو تا سه هزار دلار در حال انتقال از یک به دو، بین ۳ تا ۹ هزار دلار در مرحله دو، بین ۹ تا ۱۷ هزار دلار در حال انتقال از دو به سه و بیش از ۱۷ هزار دلار در مرحله سوم قرار دارند.

در جدول (۲) موقعیت کشورها در مراحل توسعه در سال ۲۰۱۶ نشان داده شده است. لازم به ذکر است، موقعیت ایران نسبت به سال ۲۰۱۵ یک پله بهبود یافته و از مرحله انتقال ۱ به ۲ به مرحله دوم (کارایی محور) ارتقاء نموده است.

جدول ۲. موقعیت کشورها در مراحل توسعه در سال ۲۰۱۶

مرحله اول: عمل محور (۳۵ کشور)	انتقال از مرحله ۱ به ۲ (۱۶ کشور)	مرحله دوم: کارایی محور (۳۱ کشور)	انتقال از مرحله ۲ به ۳ (۱۶ کشور)	مرحله سوم: نوآوری محور (۳۸ کشور)
اتیوپی	آذربایجان	آفریقای جنوبی	آرژانتین	آلمان
اوگاندا	اکراین	آلبانی	اروگوئه	آمریکا
برونئی	الجزایر	اردن	اسلواکی	اتریش
بنگلادش	برونئی	ارمنستان	باربادوس	اسپانیا
بنین	بوتان	اکوادور	پاناما	استرالیا
پاکستان	بوتسوانا	السالوادور	ترکیه	استونی
تاجیکستان	بولیوی	اندونزی	شیلی	اسلوانیا
تانزانیا	روسیه	ایران	عربستان	امارات
چاد	فیلیپین	برزیل	عمان	انگلستان
رواندا	قزاقستان	بلغارستان	کاستاریکا	ایتالیا
زامبیا	کویت	بوسنی و هرزگوین	کرواسی	ایرلند
زیمباو	گابن	پاراگوئه	لبنان	ایسلند
ساحل عاج	مغولستان	پرو	لتونی	بحرین
سنگال	نیجریه	تایلند	لهستان	بلژیک
سیرالئون	ونزوئلا	تونس	لیتوانی	پرتغال
غنا	ویتنام	جامائیکا	مالزی	تایوان
قرقیزستان	هندوراس	جمهوری دومینیک	مجارستان	ترینیداد و توباگو
کامبوج		چین	مکزیک	جمهوری چک
کامرون		رومانی	موریس	دانمارک

مرحله اول: عمل محور (۳۵ کشور)	انتقال از مرحله ۱ به ۲ (۱۶ کشور)	مرحله دوم: کارایی محور (۳۱ کشور)	انتقال از مرحله ۲ به ۳ (۱۶ کشور)	مرحله سوم: نوآوری محور (۳۸ کشور)
کنگو		سریلانکا		ژاپن
کنیا		صربستان		سنگاپور
گامبیا		کیپ ورد		سوئد
لاتویس		کلمبیا		سوئیس
لسوتو		گرجستان		فرانسه
لیبریا		گواتمالا		فلسطین اشغالی
ماداگاسکار		مراکش		فنلاند
مالاوی		مصر		قبرس
مالی		مقدونیه		قطر
موریتانی		مونتنگرو		کانادا
موزامبیک		نامیبیا		کره جنوبی
مولداوی				لوکزامبورگ
نپال				مالتا
نیکاراگوئه				نروژ
هندوستان				نیوزیلند
یمن				هلند
				هنگ کنگ
				یونان

جدول ۳.۱ ارکان شاخص رقابت پذیری جهانی

ردیف	عنوان رکن	توضیح
۱	نهادهای اقتصادی Institutions	این رکن، چارچوب قانونی و اداری کشور را در خصوص تعاملات افراد، شرکتها و دولت می‌سنجد و روی تصمیمات سرمایه‌گذاری و سازمان تولید اثر می‌گذارد.
۲	زیرساخت‌ها Infrastructure	این رکن، اشکال موثر حمل و نقل، فراهم بودن امکانات برای کارآفرینان جهت رساندن کالا و خدمات به بازار از طریق مطمئن و به هنگام و ایجاد امکان تحرک شغلی برای کارکنان در مشاغل مناسب مورد سنجش قرار می‌دهد. همچنین وابستگی اقتصادی به تامین برق کارخانه‌ها به گونه‌ای که کمبود آن موجب وقفه در کار آنها نشود و در نهایت شبکه مخابرات گسترده و قابل اطمینان به سبب نقش آن در جریان سازی سریع اطلاعات و رشد همه جانبه اقتصادی از دیگر مواردی است که در این رکن در نظر گرفته می‌شود.
۳	محیط اقتصاد کلان Macroeconomic environment	پایداری و ثبات محیط اقتصادی کلان برای کسب و کار موثر بوده و این رکن برای رقابت پذیری در یک کشور مهم می‌باشد.
۴	بهداشت و آموزش مقدماتی Health and primary education	نیروی کاری سالم برای رقابت پذیری و بهره‌وری در یک کشور امری حیاتی است. از آنجائیکه کارکنان ناسالم غالباً از کار غیبت نموده و در زمان حضور کارایی پایینی دارند، ضعف سلامتی در آنها سبب افزایش هزینه‌های کسب و کار می‌شود. این رکن علاوه بر سنجش سلامتی با توجه به اینکه آموزش‌های پایه، کارایی فردی نیروی کار را افزایش می‌دهد، کیفیت و کمیت آموزش‌های پایه را نیز در نظر گرفته است.
۵	آموزش عالی و مهارت آموزی Higher education and training	برای اقتصادی که می‌خواهد زنجیره ارزشی فراتر از فرآیند تولید ساده داشته باشد، کیفیت آموزش عالی و مهارت آموزی اساسی و مهم است. این رکن نرخ ثبت نام در سطوح تحصیلی متوسطه و عالی و در عین حال کیفیت این آموزش‌ها را از دید مجریان کسب و کار می‌سنجد. اندازه آموزش کارکنان نیز به دلیل اهمیت آموزش‌های حرفه‌ای و تداوم آموزش‌های حین کار که در بیشتر کشورها ندیده گرفته می‌شود، مورد توجه قرار می‌گیرد.
۶	کارایی بازار کالا	کشورهای با بازار کار اثر بخش، در موقعیت خوبی برای تولیدات و ارائه خدمات قرار گرفته‌اند. همچنین این کشورها از اینکه کالاهای آنها می‌تواند در کارآمدترین وضعیت مبادله شود، اطمینان خواهند داشت.

ردیف	عنوان رکن	توضیح
	Goods market efficiency	
۷	کارایی بازار نیروی کار Labor market efficiency	در این رکن، اطمینان از این امر که نیروی کار در بهترین سطح کارایی در فضای اقتصاد کشور قرار گرفته و انگیزه کافی جهت انجام کار با بالاترین حد تلاش برای آنها وجود دارد، مهم و اساسی است. انتظار می رود بازار کار انعطاف لازم را برای انتقال نیروی کار از یک فعالیت اقتصادی به فعالیت دیگر با کمترین هزینه و زمان فراهم نماید. در این بازار باید برابری میان زنان و مردان حفظ شود. تمام مواردی که در این رکن مورد توجه قرار می گیرد تاثیر مثبتی روی عملکرد نیروی کار خواهد گذاشت .
۸	توسعه بازار مالی Financial market development	این رکن به مولفه هایی چون بخش مالی کارآمد، منابعی که توسط مردم پس انداز شده و از خارج از مرز های کشور وارد اقتصاد می شود و پروژه های کار آفرینانه یا سرمایه گذاری با بالاترین نرخ بازگشت سرمایه مورد انتظار (خارج از ارتباطات سیاسی) اشاره دارد.
۹	آمادگی فناوری Technological readiness	آمادگی فناوری، چابکی اقتصاد را در پذیرش فناوری موجود برای افزایش بهره وری در صنعت می سنجد. این رکن تاکید خاصی به شیوه نفوذ اطلاعات و تکنولوژی ارتباطات (ICTs) در فعالیت های روزانه و فرآیند تولید برای افزایش کارایی و توانمندی نوآوری دارد.
۱۰	اندازه بازار Market size	این رکن از اندازه بازار یک کشور شامل جمع اندازه بازار داخلی و خارجی آن کشور تشکیل شده است. در این میان اندازه بازار داخلی شامل تولید ناخالص داخلی به اضافه ارزش واردات کالا و خدمات، منهای ارزش صادرات کالا و خدمات می باشد.
۱۱	پیشرفته بودن بنگاه های تجاری Business sophistication	پیشرفته بودن بنگاه های تجاری، دو عنصری را که بطور پیچیده ای در هم تنیده اند در نظر می گیرد: کیفیت شبکه کسب و کار بطور عام و کیفیت استراتژی ها و عملیات شرکت ها بطور خاص
۱۲	نوآوری Innovation	سرمایه گذاری کافی در تحقیق و توسعه، خصوصا توسط بخش خصوصی، وجود موسسات تحقیقاتی با کیفیت بالا که بتواند دانش پایه مورد نیاز برای ایجاد تکنولوژی جدید را فراهم نماید، وسعت همکاری تحقیقاتی و توسعه فناوری میان دانشگاه و صنعت و حمایت از مالکیت معنوی، از موارد مورد توجه در این رکن می باشد.

۲. جایگاه ایران در شاخص رقابت پذیری جهانی

بررسی روند تغییرات رتبه ایران در این شاخص طی سالهای ۲۰۱۱ لغایت ۲۰۱۶ نشان می‌دهد این رتبه بین ۶۲ تا ۸۳ در نوسان بوده است. علیرغم بهبود رتبه در شاخص رقابت پذیری جهانی در سال ۲۰۱۵ نسبت به دو سال قبل آن، در سال ۲۰۱۶ رتبه ایران دو پله تنزل یافته و به ۷۶ افزایش یافته است.

در گزارش سال ۲۰۱۶، رتبه ایران در ارکان ۱۲ گانه غالباً "بین ۱ تا ۹ پله بهبود داشته است. بهترین رتبه‌ها در اندازه بازار (۱۹) و بهداشت و آموزش مقدماتی (۴۹) کسب شده و در آموزش عالی و مهارت آموزی ایران ۹ پله ارتقاء یافته است. در این میان در دو رکن محیط کلان اقتصادی و کارایی بازار کالا نسبت به سال قبل تاحدودی ضعیف تر عمل نموده ایم.

همانگونه که در جدول ۵ مشاهده می‌شود، ایران در بین ۱۹ کشور منطقه مورد بررسی در ردیف ۱۳ مشابه سال گذشته قرار دارد. همچنین کشور امارات بهترین رتبه و پاکستان بدترین رتبه را بین کشورهای منطقه دارا می‌باشند.

جدول ۴. رتبه ایران در شاخص رقابت پذیری جهانی و ارکان آن طی دوره ۲۰۱۱ لغایت ۲۰۱۶

رتبه	شاخص	سال ۲۰۱۱	سال ۲۰۱۲	سال ۲۰۱۳	سال ۲۰۱۴	سال ۲۰۱۵	سال ۲۰۱۶
		(از ۱۴۲ کشور)	(از ۱۴۴ کشور)	(از ۱۴۸ کشور)	(از ۱۴۴ کشور)	(از ۱۴۰ کشور)	(از ۱۳۸ کشور)
	رقابت پذیری جهانی	۶۲	۶۶	۸۲	۸۳	۷۴	۷۶
۱	نهادهای اقتصادی	۷۲	۶۸	۸۳	۱۰۸	۹۴	۹۰
۲	زیرساخت ها	۶۷	۶۹	۶۵	۶۹	۶۳	۵۹
۳	محیط کلان اقتصادی	۲۷	۵۷	۱۰۰	۶۲	۶۶	۷۲
۴	بهداشت و آموزش مقدماتی	۵۰	۴۶	۵۱	۵۲	۴۷	۴۹
۵	آموزش عالی و مهارت آموزی	۸۹	۷۸	۸۸	۷۸	۶۹	۶۰
۶	کارایی بازار کالا	۱۰۳	۹۸	۱۱۰	۱۲۰	۱۰۹	۱۱۱
۷	کارایی بازار نیروی کار	۱۳۹	۱۴۱	۱۴۵	۱۴۲	۱۳۸	۱۳۴
۸	توسعه بازار مالی	۱۲۳	۱۲۳	۱۳۰	۱۲۸	۱۳۴	۱۳۱
۹	آمادگی فناوری	۱۰۴	۱۱۱	۱۱۶	۱۰۷	۹۹	۹۷
۱۰	اندازه بازار	۲۱	۱۸	۱۹	۲۱	۱۹	۱۹
۱۱	پیشرفته بودن بنگاه های تجاری	۹۲	۹۳	۱۰۴	۱۱۰	۱۱۰	۱۰۹
۱۲	نوآوری	۷۰	۶۵	۷۱	۸۶	۹۰	۸۹

۲.۱. وضعیت ایران در شاخص رقابت پذیری جهانی در مقایسه با کشورهای منطقه

جدول ۵. رتبه ایران و کشورهای منطقه در شاخص رقابت پذیری جهانی

طی دوره ۲۰۱۱ لغایت ۲۰۱۶

رتبه	کشورهای منطقه	سال ۲۰۱۱ (از ۱۴۲ کشور)	سال ۲۰۱۲ (از ۱۴۴ کشور)	سال ۲۰۱۳ (از ۱۴۸ کشور)	سال ۲۰۱۴ (از ۱۴۴ کشور)	سال ۲۰۱۵ (از ۱۴۰ کشور)	سال ۲۰۱۶ (از ۱۳۸ کشور)
۱	امارات	۲۷	۲۴	۱۹	۱۲	۱۷	۱۶
۲	قطر	۱۴	۱۱	۱۳	۱۶	۱۴	۱۸
۳	فلسطین اشغالی	۲۲	۲۶	۲۷	۲۷	۲۷	۲۴
۴	عربستان	۱۷	۱۸	۲۰	۲۴	۲۵	۲۹
۵	آذربایجان	۵۵	۴۶	۳۹	۳۸	۴۰	۳۷
۶	کویت	۳۴	۳۷	۳۶	۴۰	۳۴	۳۸
۷	بحرین	۳۷	۳۵	۴۳	۴۴	۳۹	۴۸
۸	قزاقستان	۷۲	۵۱	۵۰	۵۰	۴۲	۵۳
۹	ترکیه	۵۹	۴۳	۴۴	۴۵	۵۱	۵۵
۱۰	گرجستان	۸۸	۷۷	۷۲	۶۹	۶۶	۵۹
۱۱	اردن	۷۱	۶۴	۶۸	۶۴	۶۴	۶۳
۱۲	عمان	۳۲	۳۲	۳۳	۴۶	۶۲	۶۶
۱۳	ایران	۶۲	۶۶	۸۲	۸۳	۷۴	۷۶
۱۴	تاجیکستان	۱۰۵	۱۰۰	na	۹۱	۸۰	۷۷
۱۵	ارمنستان	۹۲	۸۲	۷۹	۸۵	۸۲	۷۹
۱۶	لبنان	۸۹	۹۱	۱۰۳	۱۱۳	۱۰۱	۱۰۱
۱۷	قرقیزستان	۱۲۶	۱۲۷	۱۲۱	۱۰۸	۱۰۲	۱۱۱
۱۸	مصر	۹۴	۱۰۷	۱۱۸	۱۱۹	۱۱۶	۱۱۵
۱۹	پاکستان	۱۱۸	۱۲۴	۱۳۳	۱۲۹	۱۲۶	۱۲۲

جدول ۶. رتبه ایران و کشورهای منطقه در زیر شاخص‌های رقابت پذیری جهانی در سال ۲۰۱۶

ردیف	کشور	نهادهای اقتصادی	زیرساخت‌ها	محیط اقتصاد کلان	بهداشت و آموزش مقدماتی	آموزش عالی و مهارت	کارایی بازار کالا
۱	امارات	۷	۴	۳۸	۴۰	۳۴	۳
۲	قطر	۱۰	۱۸	۲	۲۷	۳۰	۷
۳	فلسطین اشغالی	۳۱	۲۸	۴۸	۲۸	۲۴	۳۲
۴	عربستان	۲۴	۳۱	۶۸	۵۱	۴۶	۴۱
۵	آذربایجان	۴۸	۵۵	۳۹	۷۵	۷۸	۵۰
۶	کویت	۵۹	۵۲	۶	۷۶	۹۴	۸۵
۷	بحرین	۲۵	۳۲	۱۱۳	۳۴	۴۴	۲۲
۸	قزاقستان	۴۹	۶۳	۶۹	۹۴	۵۷	۶۲
۹	ترکیه	۷۴	۴۸	۵۴	۷۹	۵۰	۵۲
۱۰	گرجستان	۴۳	۶۵	۴۰	۶۴	۸۹	۴۶
۱۱	اردن	۳۴	۵۶	۱۱۸	۸۰	۵۱	۴۳
۱۲	عمان	۲۸	۳۸	۸۱	۶۹	۸۵	۵۱
۱۳	ایران	۹۰	۵۹	۷۲	۴۹	۶۰	۱۱۱
۱۴	تاجیکستان	۴۱	۱۰۳	۸۹	۷۰	۷۵	۷۱
۱۵	ارمنستان	۶۶	۸۲	۸۸	۹۳	۷۱	۴۵
۱۶	لبنان	۱۱۹	۱۱۷	۱۳۶	۵۲	۶۶	۵۵
۱۷	قرقیزستان	۱۰۵	۱۱۳	۹۰	۱۰۴	۸۷	۷۵
۱۸	مصر	۸۷	۹۶	۱۳۴	۸۹	۱۱۲	۱۱۲
۱۹	پاکستان	۱۱۱	۱۱۶	۱۱۶	۱۲۸	۱۲۳	۱۱۷

جدول ۶ (ادامه).رتبه ایران و کشورهای منطقه در زیر شاخص های رقابت پذیری جهانی در سال ۲۰۱۶

ردیف	کشور	کارایی بازار نیروی کار	توسعه بازار مالی	آمادگی فناوری	اندازه بازار	پیشرفته بودن بنگاه های	نوآوری
۱	امارات	۱۱	۲۸	۱۸	۲۷	۱۳	۲۵
۲	قطر	۱۷	۲۱	۳۳	۵۰	۱۸	۱۸
۳	فلسطین اشغالی	۲۱	۱۹	۲۲	۵۷	۲۱	۲
۴	عربستان	۶۵	۴۷	۴۱	۱۴	۳۱	۴۲
۵	آذربایجان	۲۶	۹۷	۵۵	۶۳	۶۰	۴۴
۶	کویت	۱۱۵	۶۵	۶۰	۵۱	۶۱	۱۱۰
۷	بحرین	۳۵	۴۳	۳۷	۹۲	۳۳	۴۵
۸	قزاقستان	۲۰	۱۰۴	۵۶	۴۵	۹۷	۵۹
۹	ترکیه	۱۲۶	۸۲	۶۷	۱۷	۶۵	۷۱
۱۰	گرجستان	۴۳	۵۸	۶۵	۱۰۱	۱۰۲	۱۱۶
۱۱	اردن	۸۷	۶۸	۷۵	۷۵	۳۶	۴۰
۱۲	عمان	۸۲	۵۵	۵۷	۶۸	۶۶	۷۶
۱۳	ایران	۱۳۴	۱۳۱	۹۷	۱۹	۱۰۹	۸۹
۱۴	تاجیکستان	۳۳	۱۰۵	۱۱۴	۱۲۲	۷۴	۴۶
۱۵	ارمنستان	۵۵	۹۰	۷۱	۱۲۰	۸۱	۸۷
۱۶	لبنان	۱۰۴	۶۹	۷۲	۷۶	۵۰	۵۸
۱۷	قرقیزستان	۱۰۲	۹۶	۱۱۷	۱۲۱	۱۱۹	۱۲۳
۱۸	مصر	۱۳۵	۱۱۱	۹۹	۲۵	۸۵	۱۲۲
۱۹	پاکستان	۱۲۹	۱۰۷	۱۱۹	۲۹	۹۵	۷۵

۲,۲. وضعیت ایران در شاخص رقابت پذیری جهانی در مقایسه با کشورهای منتخب

برای ارائه تصویری دقیق تر از جایگاه ایران در شاخص رقابت پذیری جهانی در جداول ۷ و ۸ رتبه آن در این شاخص با برخی کشورهای پیشرفته صنعتی و کشورهای تازه صنعتی شده مورد مقایسه قرار گرفته است.

جدول ۷. رتبه ایران و کشورهای منتخب در شاخص رقابت پذیری جهانی

طی دوره ۲۰۱۱ لغایت ۲۰۱۶

سال ۲۰۱۶ (از ۱۳۸ کشور)	سال ۲۰۱۵ (از ۱۴۰ کشور)	سال ۲۰۱۴ (از ۱۴۴ کشور)	سال ۲۰۱۳ (از ۱۴۸ کشور)	سال ۲۰۱۲ (از ۱۴۴ کشور)	سال ۲۰۱۱ (از ۱۴۲ کشور)	کشورهای منتخب	ردیف
۳	۳	۳	۵	۷	۵	آمریکا	۱
۵	۴	۵	۴	۶	۶	آلمان	۲
۸	۶	۶	۹	۱۰	۹	ژاپن	۳
۲۱	۲۲	۲۳	۲۳	۲۱	۱۸	فرانسه	۴
۲۵	۱۸	۲۰	۲۴	۲۵	۲۱	مالزی	۵
۲۶	۲۶	۲۶	۲۵	۱۹	۲۴	کره جنوبی	۶
۲۸	۲۸	۲۸	۲۹	۲۹	۲۶	چین	۷
۳۹	۵۵	۷۱	۶۰	۵۹	۵۶	هندوستان	۸
۴۳	۴۵	۵۳	۶۴	۶۷	۶۶	روسیه	۹
۴۴	۴۳	۴۹	۴۹	۴۲	۴۳	ایتالیا	۱۰
۷۶	۷۴	۸۳	۸۲	۶۶	۶۲	ایران	۱۱

ضمناً طی سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۶ کشور سوئیس رتبه یک را در شاخص رقابت‌پذیری جهانی کسب نموده است.

جدول ۸. رتبه ایران و کشورهای منتخب در زیر شاخص‌های رقابت پذیری جهانی در سال ۲۰۱۶

ردیف	کشور	نهادهای اقتصادی	زیرساخت‌ها	محیط اقتصاد کلان	بهداشت و آموزش مقدماتی	آموزش عالی و مهارت‌آموزی	کارایی بازار کالا
۱	آمریکا	۲۷	۱۱	۷۱	۳۹	۸	۱۴
۲	آلمان	۲۲	۸	۱۵	۱۴	۱۶	۲۳
۳	ژاپن	۱۶	۵	۱۰۴	۵	۲۳	۱۶
۴	فرانسه	۲۹	۷	۶۷	۱۹	۲۱	۳۱
۵	مالزی	۲۶	۲۴	۳۵	۴۴	۴۱	۱۲
۶	کره جنوبی	۶۳	۱۰	۳	۲۹	۲۵	۲۴
۷	چین	۴۵	۴۲	۸	۴۱	۵۴	۵۶
۸	هندوستان	۴۲	۶۸	۷۵	۸۵	۸۱	۶۰
۹	روسیه	۸۸	۳۵	۹۱	۶۲	۳۲	۸۷
۱۰	ایتالیا	۱۰۳	۲۵	۹۸	۲۳	۴۳	۶۷
۱۱	ایران	۹۰	۵۹	۷۲	۴۹	۶۰	۱۱۱

جدول ۸ (ادامه). رتبه ایران و کشورهای منتخب در زیرشاخص های رقابت پذیری جهانی در سال ۲۰۱۶

ردیف	کشور	کارایی بازار نیروی کار	توسعه بازار مالی	آمادگی فناوری	اندازه بازار	پیشرفته بودن نگاه های تجاری	نآوری
۱	آمریکا	۴	۳	۱۴	۲	۴	۴
۲	آلمان	۲۲	۲۰	۱۰	۵	۳	۵
۳	ژاپن	۱۹	۱۷	۱۹	۴	۲	۸
۴	فرانسه	۵۱	۳۱	۱۷	۷	۱۴	۱۷
۵	مالزی	۲۴	۱۳	۴۳	۲۴	۲۰	۲۲
۶	کره جنوبی	۷۷	۸۰	۲۸	۱۳	۲۳	۲۰
۷	چین	۳۹	۵۶	۷۴	۱	۳۴	۳۰
۸	هندوستان	۸۴	۳۸	۱۱۰	۳	۳۵	۲۹
۹	روسیه	۴۹	۱۰۸	۶۲	۶	۷۲	۵۶
۱۰	ایتالیا	۱۱۹	۱۲۲	۴۰	۱۲	۲۵	۳۲
۱۱	ایران	۱۳۴	۱۳۱	۹۷	۱۹	۱۰۹	۸۹